

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 45/11
Liuksemburgas, 2011 m. gegužės 12 d.

Sprendimas byloje C-391/09
Malgožata Runevič-Vardyn ir Łukasz Paweł Wardyn / Vilniaus miesto
savivaldybės administracija ir kt.

Teisingumo Teismas priėmė sprendimą dėl Sąjungos piliečių vardų ir pavardžių rašymo civilinės būklės aktų įrašuose

Sąjungos teisė nedraudžia atsisakyti pakeisti civilinės būklės aktų įrašuose įrašytus vardus ir pavardes su sąlyga, jei toks atsisakymas negali suinteresuotiesiems asmenims sukelti rimtų nepatogumų

1977 m. Vilniuje gimusi Malgožata Runevič-Vardyn yra Lietuvos pilietė. Ji priklauso Lietuvos lenkų mažumai. Ji teigia, kad jos tėvai jai suteikė lenkišką vardą „Małgorzata“ ir tėvo pavardę „Runiewicz“. Jos teigimu, 1977 m. išduotas jos gimimo liudijimas buvo surašytas kirilicos rašmenimis ir tik 2003 m. išduotame gimimo liudijime jos vardas ir pavardė užrašyti lietuviškai kaip „Malgožata Runevič“. Taip pat vardas ir pavardė užrašyti 2002 m. jai išduotame Lietuvos Respublikos pase.

Kurį laiką Malgožata Runevič-Vardyn gyveno ir dirbo Lenkijoje, paskui 2007 m. Vilniuje sudarė santuoką su Lenkijos piliečiu Łukasz Paweł Wardyn. Vilniaus miesto civilinės metrikacijos skyriaus išduotame santuokos liudijime „Łukasz Paweł Wardyn“ perrašyta kaip „Lukasz Pawel Wardyn“, t. y. naudojant lietuvių kalbos rašmenis be diakritinių modifikacijų. Jo sutuoktinės vardas ir pavardė, įskaitant ir prie jos pavardės prijungtą sutuoktinio pavardę, užrašyti kaip „Malgožata Runevič-Vardyn“, t. y. tik lietuvių kalbos rašmenimis, tarp kurių nėra raidės „W“. Sutuoktiniai šiuo metu su savo sūnumi gyvena Belgijoje.

2007 m. Malgožata Runevič-Vardyn kreipėsi į Vilniaus miesto civilinės metrikacijos skyrių su prašymu pakeisti jos vardą ir pavardę gimimo liudijime iš „Malgožata Runevič“ į „Małgorzata Runiewicz“, o santuokos liudijime pakeisti jos vardą ir pavardę iš „Malgožata Runevič-Vardyn“ į „Małgorzata Runiewicz-Wardyn“. Nepatenkinus šio prašymo sutuoktiniai padavė pareiškimą Vilniaus miesto 1 apylinkės teismui. Šis teismas Teisingumo Teismo klausia, ar Sąjungos teisė leidžia taikyti valstybės narės teisės aktus, pagal kuriuos asmens vardai ir pavardės tos valstybės civilinės būklės aktų įrašuose gali būti rašomi tik laikantis valstybinės kalbos rašybos taisyklių.

Visų pirma Teisingumo Teismas pabrėžia, kad Direktyva 2000/43/EB¹, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės, yra netaikoma Wardyn porai, nes į jos taikymo sritį nepatenka nacionalinės teisės aktai dėl vardų ir pavardžių rašymo civilinės būklės aktų įrašuose. Nors direktyvoje bendrai kalbama apie galimybę gauti visuomenei prieinamas prekes ir paslaugas bei jas tiekti, negalima teigti, kad tokius nacionalinės teisės aktus apima sąvoka „paslaugos“, kaip jos apibrėžiamos šioje direktyvoje.

Dėl Sutarties nuostatų, susijusių su Sąjungos pilietybe, Teisingumo Teismas primena, kad nors pagal dabar galiojančią Sąjungos teisę asmens vardo ir pavardės užrašymą civilinės būklės aktų įrašuose reglamentuojančios taisyklės priklauso valstybių narių kompetencijai, įgyvendindamos šią kompetenciją jos privalo laikytis Sąjungos teisės ir, konkrečiai tariant, Sutarties nuostatų dėl visiems Sąjungos piliečiams pripažintos laisvės judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje.

¹ 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 2000/43/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės (OL L 180, p. 22; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 20 sk., 1 t., p. 23).

Teisingumo Teismas pažymi, kad asmens vardas ir pavardė yra vienas iš jo identiteto ir privataus gyvenimo, kuriam apsaugoti skirta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija, elementų.

Teisingumo Teismas priėmė sprendimą dėl Malgožata Runevič-Vardyn prašymo pakeisti Lietuvos Respublikoje išduotuose gimimo ir santuokos liudijimuose įrašytą jos vardą ir mergautinę pavardę. Teisingumo Teismas nusprendė, kad kai Sąjungos pilietis persikelia į kitą valstybę narę ir paskui susituokia su šios kitos valstybės narės piliečiu, tai, kad šio piliečio vardas ir iki santuokos turėta pavardė jo kilmės valstybės narės civilinės būklės aktų įrašuose negali būti pakeisti ir gali būti užrašyti tik tos valstybės narės kalbos rašmenimis, negali būti laikoma mažiau palankiu vertinimu nei tas, kuris jam taikomas prieš pasinaudojant Sutarties suteikiamomis galimybėmis laisvo asmenų judėjimo srityje. **Tokios teisės nebuvimas negali atgrasinti Sąjungos piliečio nuo noro pasinaudoti Sutartimi pripažįstamomis judėjimo teisėmis ir tai šiuo atžvilgiu nelaikytina ribojimu.**

Nagrindamas klausimą dėl sutuoktinių prašymo pakeisti Lietuvos Respublikoje išduotame santuokos liudijime Ł. P. Wardyn pavardę, prijungtą prie jo sutuoktinės mergautinės pavardės, t. y. pakeisti Vardyn į Wardyn, Teisingumo Teismas neatmeta galimybės, kad atsisakymas padaryti tokį pakeitimą gali sukelti nepatogumų suinteresuotiesiems asmenims. Tačiau toks atsisakymas gali būti laikomas Sutartimi pripažintų laisvių ribojimu tik tada, kai jis suinteresuotiesiems asmenims gali sukelti „rimtų administracinių, profesinių ir asmeninių nepatogumų“. Nacionalinis teismas turi nustatyti, ar atsisakymas pakeisti bendrą sutuoktinių pavardę suinteresuotiesiems asmenims gali sukelti tokių nepatogumų. Jei taip, tai yra Sutartyje kiekvienam Sąjungos piliečiui pripažintų laisvių ribojimas. **Tokiomis aplinkybėmis nacionalinis teismas taip pat turi nustatyti, ar tokiu atsisakymu yra užtikrinama interesų – viena vertus, sutuoktinių teisės į jų asmeninio ir šeimos gyvenimo gerbimą ir, kita vertus, teisėtos atitinkamos valstybės narės valstybinės kalbos ir jos tradicijų apsaugos – pusiausvyra.** Šiuo atveju Teisingumo Teismas mano, **kad atsisakymo patenkinti sutuoktinių prašymus neproporcingumą galėtų rodyti, pavyzdžiui, tai, kad Vilniaus miesto civilinės metrikacijos skyrius šią pavardę Ł. P. Wardyn atveju tame pačiame liudijime užrašė pagal lenkų kalbos rašybos taisykles.**

Dėl Ł. P. Wardyn prašymo, kad Lietuvoje išduotame santuokos liudijime jo vardai būtų užrašyti laikantis lenkų kalbos rašybos taisyklių kaip Łukasz Paweł (o ne Lukasz Pawel), Teisingumo Teismas pažymi, kad skirtumas tarp lietuviškos ir lenkiškos transkripcijos yra tas, kad praleisti diakritiniai ženklai, kurie nenaudojami lietuvių kalboje. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas teigia, kad diakritiniai ženklai yra dažnai praleidžiami daugelyje kasdienio gyvenimo situacijų dėl techninių priežasčių (pavyzdžiui, dėl objektyvių apribojimų, taikomų tam tikrose kompiuterinėse sistemose). Be to, užsienio kalbos nemokantis asmuo dažnai nesupranta diakritinių ženklų reikšmės. Taigi mažai tikėtina, kad vien diakritinių ženklų nenaudojimas suinteresuotajam asmeniui gali sukelti realių ir rimtų nepatogumų ir abejonių dėl asmens tapatybės bei jo pateiktų dokumentų autentiškumo. Todėl Teisingumo Teismas konstatuoja, kad **valstybės narės kompetentingų valdžios institucijų atsisakymas pakeisti Sąjungos piliečio, turinčio kitos valstybės narės pilietybę, santuokos liudijimą** taip, kad jo vardai jame būtų užrašyti su diakritiniais ženklais, kurie naudojami jo kilmės valstybės narės išduotuose civilinės būklės aktų liudijimuose, ir laikantis tos valstybės narės valstybinės kalbos rašybos taisyklių, **neriboja Sutartimi kiekvienam Sąjungos piliečiui pripažintų laisvių.**

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

www.curia.europa.eu

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106